

Boros–Farkas Bernadett

A tanulóval való egyéni foglalkozás alapvető szabályai, módszerei I. Gyógypedagógus/pedagógus

útmutatásai alapján és irányításával részt vesz a fejlesztő munkában: íráskészség fejlesztése,

számolási készség fejlesztése, olvasási készség fejlesztése

A követelménymodul megnevezése:

Általános pedagógiai asszisztensi feladatok

A követelménymodul száma: 1283-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-014-50

**A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ
SZABÁLYAI,MÓDSZEREI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI
ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐMUNKÁBAN: ÍRÁSKÉSZSÉG
FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE**

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Az osztályban tanító pedagógus és/vagy az osztályban szűréseket végző gyógypedagógus megfigyelései, tapasztalatai alapján néhány gyermeknél az íráskészség, olvasási készség és/vagy számolási készség nem megfelelő szintű, esetleg hibás működését tapasztalják. Mivel szeretnék a problémát minél hamarabb orvosolni, egyetértenek abban, hogy a gyermeknek/gyermeknek külön fejlesztése javasolt a problémás területeken. A probléma észlelését követően hozzá kell kezdeni a fejlesztő munkához a megfelelő módszerekkel, eszközökkel a hátrányok leküzdése, illetve a hibás működések felszámolása érdekében. De vajon mi lehet az oka a fentebb említett problémáknak? Hogyan segíthetünk azok felszámolásában? Mely területek szorulhatnak fejlesztésre? Milyen módszerek, eszközök vannak a kezünkben? Mi történhet, ha a gyermekeknél állandósulnak a különböző nehézségek?

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

JÁRTASSÁG ÉS KÉSZSÉG

Az ismeretek elsajátításának és azok gyakorlati alkalmazásának két, egymásra épülő szintje. A jártasság szintjén végzett tevékenységek bizonyos elemei automatizálódnak, más elemei viszont tudatosak. Az automatizált és tudatos lépések a begyakorlás során állandósulnak, majd további gyakorlás eredményeként teljesen automatikussá, azaz **készséggé** válnak. **A készség szintjén tehát egy tevékenység ténylegesen automatizálódik, majd a cselekvés során tudatos felidézés nélkül funkcionál.**

A készség szintjén működik például a számolási, az írás és az olvasási készség is. Ez azt jelenti, hogy pl. egy egyszerű matematikai művelet megoldásához nem kell az ismeretet tudatosan felidézni, hanem az a tevékenység során automatikusan aktivizálódik. A készségek csak célra irányuló tevékenység eredményeként alakulnak ki és fejlődnek.

Készség szintjén működik például a szorzótábla, a magyar ABC helyes sorrendjének elmondása is kellő számú ismétlést illetve begyakorlást követően.

AZ OLVASÁSRÓL

1. Az olvasás fogalma

Az írásban rögzített beszédegységek értelmes felfogását , azaz vizuális jelekkel történő közlés gondolattá alakítását olvasásnak nevezzük.

Megtanulni olvasni annyi,mint megtanulni, hogyan kell a beszélt nyelv írott változatát megfejteni. Ez a gyerekek többségének nem is okoz különösebb gondot.

2. Az olvasás elsajátításához szükséges alapkészségek

Ahhoz, hogy az olvasás elsajátítása gördülékenyen, gond nélkül végbemehessen különböző készségek harmonikus, összehangolt működésére van szükség. A legapróbb deficitek is okozhatnak nehézségeket, ha pedig több készség együttesen nem működik megfelelően egy személyiségen belül, még komolyabb problémát, zavart eredményezhet az olvasás elsajátításának gépezetében.

Az olvasástanulás két részre bontható:

1. készségfejlesztésre és
2. olvasás tanítására

A készségfejlesztés célja, hogy kialakuljanak a betűtanulás feltételei. S mivel az egyes gyermekeknél a részképességek fejlettsége különböző eltéréseket mutathatnak, igen sokrétű tevékenységeket kíván meg a fejlesztést végző szakembertől. Természetesen a fejlesztés során mindig a gyermekek sajátosságainak megfelelően döntünk azzal kapcsolatban, hogy, mely feladatcsoportok kapjanak hangsúlyt a fejlesztés során.

A készségfejlesztés területei:

Mozgásfejlesztés / mozgásos játékok, egyensúlygyakorlatok, ritmusérzék fejlesztése, izomtónus-fejlesztő gyakorlatok, utánzó játékok/

Testséma fejlesztés és az egyensúlyérzék fejlesztése /irányok differenciálása, téri tájékozódás fejlesztése./

Percepciófejlesztés /vizuális észlelés, szem-kéz koordináció, alakállandóság, alak- háttér felfogás, hallási észlelés, taktilis – kinezetikus észlelés (*tapintási-test és tér észlelés*), beszédkészség fejlesztése./

Fontos tudni, hogy az általános készségfejlesztéssel prevenciós munkát is végzünk , tudatos feladatválasztásokkal sok komolyabb tanulási probléma megelőzhető.

3. A nyelvi készség jelentősége az olvasástanulás kezdetekor

Az olvasás nyelvi készségeken nyugszik, azokra épül.

A kezdő olvasónak 5 szinten kell megfelelő nyelvi készséggel rendelkeznie ahhoz, optimálisnak nevezhessük az olvasástanulás feltételeit. Ezek a szintek a következők:

- Fonetikai percepció
- Mentális lexikon
- Fonetikai rövidtávú emlékezet
- Szintaktika/mondattan/
- Szemantika/jelentéstan/

A **fonetikai percepció** lényege, hogy a gyermek megtanulja anyanyelve szavainak hangzását, és egyre több új szó, új hangsor felismerésére lesz képes. Tud különbséget tenni az egyes fonémák/hangok/ között. A fonémáknak jelentés megkülönböztető szerepük van, s ha ez a terület nem sérül, nem okoz gondot pl. a *zár- szár, malom- majom* szópárok hangzásbeli megkülönböztetése.

A **mentális lexikon** az elmében egy olyan nagy kapacitású tárhely, melynek segítségével előhívjuk, megtanuljuk, megértjük a nyelv szavait.

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.

GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

A **rövid távú memória** arra az információra vonatkozik, ami az észlelést követően a tudatban megmarad, és annak részét képezi. Kapacitása korlátozott, az emléknymokat rövid ideig őrzi, maximum 30 mp-ig. A rövid távú memóriában a felejtés két okát emelhetjük ki:az elhalványulást és a kirekesztést. Az itt tárolt információk – ha nincs már rájuk szükség– elhalványulnak./pl. Egy telefonszámot addig őrünk a memóriánkban, amíg gyorsan be nem pötyögjük a telefonunkba. Utána már el is felejtjük, mert számunkra ez egyébként nem lényeges információ./ Kirekesztés akkor történik, ha egy új információ kiszorítja a régit./Ez a korlátozott kapacitás./ Az információ gyakorlás és ismétlés révén tud tovább kerülni innen a hosszú távú memóriába.

A **szintaktika/ mondattan/** szintjén a gyermekek a mondatok felépítésével, szerkezetével találkoznak. Itt történik olyan mondatok megértése, amelyek nagymértékben vehetik igénybe a rövid távú memóriát.

A **szemantikai/ jelentéstani/** ismeretekre is szükség van, hiszen a szavak, mondatok jelentését ennek segítségével érthetjük meg.

Ha tehát ezen szintek közül, bármelyik sérül vagy nem működik megfelelően, nehezítheti vagy akár akadályozhatja is az olvasáselsajátítást. Enyhébb esetekben olvasási nehézségről, súlyosabb deficitek esetén olvasási zavarról /diszlexiáról/ beszélhetünk.

4. A diszlexia fogalma, okai, tünetei, típusai

Esetek:

- 1. A 10 éves fiú folyékonyan, szinte hibátlanul olvas hangosan, de ha megkérjük, mondja el a történet lényegét, nem képes rá.*
- 2. A 9 éves kislány olvasási tempóját tekintve jól olvas, hibázásai viszont számottevők, mivel a szavak végét rendszerint kitalálja, ezáltal szövegértése nagy mértékben sérül, mivel az általa olvasottak nem egyeznek meg a leírtakkal.*
- 3. A 10 éves fiú 3- 4 betűsnél hosszabb szavak elolvasására képtelen, a vizuálisan hasonló betűket téveszti, de ugyanakkor az is előfordul, hogy amit "olvas" még csak nem is hasonlít a valójában leírt szóra.*

A diszlexia a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozó intelligencia szinttől független olvasási /és helyesírási/ gyengeség. Hátterében a következő okok húzódnak meg, melyek különböző összefonódásban mutatkozhatnak:

1. központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara
2. örökletesség

3. lelki és környezeti okok

A diszlexiások és a kezdő olvasók hibázásai /kihagyás, betoldás, betűcserék/ azonosak. A különbség a tünetek mennyiségében, arányában, fennmaradásában van. A diszlexia tünetei írásban is megjelennek az esetek jelentős részében.

Tünetek:

- Hiányzó tudatosság a szavak hangjaira, a hangok sorrendjére, szótagok sorrendjére vonatkozóan
- Különálló szavak azonosításának nehézsége
- A szavak emlékezeti tárolásának nehézsége
- Sorrendiség nehézsége/ szavak, betűk, számok sorrendje, pl. láb- bál, erdő- erőd,19-91 stb./
- Szövegértési nehézség
- Szóbeli, írásbeli kifejezőképesség nehézségei
- Megkésett beszédfejlődés
- Hallott, olvasott szöveg pontatlan, nem teljes feldolgozása
- Téri, időbeli viszonyok megítélésének zavarai/bal- jobb, előtte- mögötte, tegnap-holnap stb./
- Kézhasználat bizonytalanságai
- A matematika tanulásának nehézségei: műveleti lépések sorrendjének bizonytalansága, irányok tévesztése, matematikai szóhasználat megértésének problémája

A diszlexiával együtt előforduló képességzavarok:

- - Vizuális /látási/ és auditív /hallási/ percepció zavarok
- - Emlékezeti funkciók zavarai
- - Motoros és egyensúlyi rendszer zavarai
- - Nyelvi képességek zavarai
- - Lateralitás /oldalosság/ dominancia, kezesség zavarai, bizonytalansága
- - Kisebb- nagyobb mértékű magatartási zavarok

Típusok:

- Felszíni diszlexia
- Fonológiai diszlexia
- Mély diszlexia

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

AZ ÍRÁSRÓL

Írásnak nevezük az írásjelek- betűk- rögzítését olyan céllal, hogy azokból a későbbiekben értelmezhető szöveget hozzunk létre. Az írás gondolatok, fogalmak kódolása, melynek fordított művelete az olvasás. Az írás mint alkotó tevékenység a közlés egyik lehetséges formája. Az írott beszéd a hangos beszédből fejlődött ki.

Az embernél az írás mechanizmusai jelentősen később alakultak ki, mint a hangos beszéd, és jóval labilisabb is annál.

Az írás mély gondolkodási operáció, sokkal elvontabb, bonyolultabb folyamat, mint a hangok kiejtése. A hangos beszéd központjának bármilyen sérülése változást okoz az írás funkciójában is.

Az írásképesség kognitív /megismerő/, és emocionális /érzelmi/ folyamatok összműködésének eredménye. Nagyfokú észlelési aktivitást, mozgásminták anticipációját/megelőző ismeretét/ igényli. Függsz a gyermek pszichomotoros és grafomotoros fejlettségétől.

1. Az írás elsajátításához szükséges feltételek

- Megfelelő tartási és egyensúlyi folyamatok
- Megfelelő izomtónus - szabályozás
- Kellően differenciált ujj - és kézmozgások
- Pontos szem- kéz koordináció
- Külső szemizmok edzettsége /fixációs képesség, fókusz megtartás/
- Testfeleket összehangoló kétoldali integráció
- Kialakult kézdominancia
- Megbízható kinezetikus, és auditív észlelés
- Térbeli helyzet és viszony helyes használata
- Alak- háttér percepció, alak konstancia
- Ritmusérzék

2. A grafomotoros zavar jelei

A gyermek ügyetlen, finommotoros koordinációja gyengébben fejlett, mint kortársaié. Nem akar/ nem tud /nem mer/ nem szeret rajzolni, gyöngyöt fűzni és semmi olyan tevékenységet folytatni, amelyeknél a kéz finomabb mozgásaira van szükség. A gombolás, cipőfűző kötés, masni kötés nehezen vagy egyáltalán nem sikeres tevékenység az ő esetében.

3. A grafomotoros fejlesztés , célja, feladata

Célja: Az írás elsajátításához szükséges finommozgások kialakítása, a vizuális megfigyelő- és elemző képesség fejlesztése, illetve a diszgráfia megelőzése/ prevenciója/.

Feladata:

- Ábrázoló készség fejlesztése
- Irányok differenciálása
- Formaemlékezet fejlesztése
- Szem- kéz koordináció fejlesztése
- Az íráshoz szükséges testhelyzet begyakorlása
- Helyes írószertartás elsajátítása
- Laza csuklómozgások beidegzése
- Az írni tanuláshoz szükséges betűelemek elsajátítása

4. A diszgráfia fogalma, típusai

Esetek:

1. *A 9 éves kislány írásképe rendezetlen, eltéved a vonalrendszerben, betűket hagy ki a leírt szavakból.*
2. *A 10 éves fiú minden szót egybe ír, mondatainak nincs se eleje, se vége, betűfelidézése bizonytalan.*
3. *A 8 és fél éves kislány következetesen cseréli a zöngés- zöngétlen betűpárokat, a szavak végéről gyakran hiányoznak az utolsó betűk.*

A diszgráfia : írászavar. Jellemzője a görcsös, hibás, nehezen olvasható írás, a szabálytalan betűalakítás.

A hazai gyakorlatban a nagymozgások, finommotorika fejlesztése, valamint a formaérzékelés, vizuális irány, mozgásirány, iránytartás fejlesztése a hangsúlyos. A helyesírási problémák kezelése a diszlexia terápia részét képezi.

Típusai:

- *Agráfia:* Gyermekek – és felnőttkorban agyi sérülés következtében kialakult hibás írás.
- *A diszlexia tüneteinek megjelenése írásos tevékenység során:* szabálytalan, hibás írás.
- *A helyesírási képesség specifikus zavara:* A hangzók időtartamának hibás differenciálása, nyelvtani szabályok alkalmazásának nehézsége, hang- betű egyeztetési problémája, szövegtagolási problémák. A diszgráfia e típusa nem társul olvasási zavarral, nem függ össze látás-, hallás-, mozgászavarral, tanítási problémával.

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

- *Rossz mozgáskoordináció következtében az ügyetlen /diszpraxiás/ gyermekeknél figyelhető meg.*

A diszgráfia legalább annyira problematikus terület és sok okú zavar, mint a diszlexia.

Az írászavarok egyik jellegzetessége vizuo- motoros természetű. A fejletlen finommotorika, a rossz vonalvezetés, görcsös kéztartás és a szenzomotoros koordináció zavarai az íráskép szintjén zavaróak.

Szintén a diszgráfia körébe soroljuk/ de diszlexia terápiába illetve fejlesztjük/ a helyesírási problémákat, amelyek a szavak, mondatok tagolási, elválasztási, helyes betűzési problémákban jelennek meg./betűelhagyás, betűkihagyás, betűbetoldás/

A diszlexia, diszgráfia az esetek jelentős részében együtt járnak, de külön- külön is megjelenhetnek egy személyiségen belül. A mindennapi gyakorlatban többnyire olyan gyermekekkel találkozhatunk, akiknek az egyik mellett, a másik nehézséggel is meg kell küzdenie kisebb- nagyobb mértékben.

A SZÁMOLÁSRÓL

A számolási képesség a számérték és számkategóriák/ egyes, tízes, százaz stb./ megértésének, illetve számtani műveletek elvégzésének képessége.

A számolási képesség szimbolikus tevékenység, mely 3 területet ölel fel, ezek:

- Percepció, információt felvevő rendszerek
- Mentális műveletek
- Verbális és grafomotoros kimeneti rész

A matematikai készség 3- 7 éves kor között alakul ki. Azok az iskolába lépő gyerekek, akikben ez a készség 3- 4 évesek átlagát éri el, nagy hátránnyal kezdik iskolai életüket. E készség optimális elsajátítása az óvoda és az 1. osztály első félévének a felelőssége.

Optimális esetben a matematikai fogalmak, műveletek, technikák elsajátítása és alkalmazása nem okoz gondot. Ha viszont funkciózavar vagy fejlődési késedelem ténye áll fenn, akkor ez részképességzavar formájában jelentkezik.

1. A diszkalkulia fogalma, okai, tünetei

Esetek:

1. A 11 éves kislány nem képes a tárgyakat két egyforma részre osztani. Az összeadás és kivonás még jól működik nála, ám az osztási műveletről fogalma sincs.

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

2. A 10 éves kislány a tárgyak számát nem tudja megbecsülni, 20- as számkör felett számtani műveletek megoldására képtelen.

3. A 10 éves kislány a műveleteket jól értelmezi, de képtelen elvégezni azokat, valamint diktálásra képtelen többjegyű számot leírni.

A **diszkalkulia/ számolási zavar/** a matematikai fogalmak, műveletek és technikák elsajátításában és alkalmazásában kifejezésre jutó tanulási akadályozottságot jelenti. A gátoltság már az alpműveletek /összeadás, kivonás, szorzás, osztás/elsajátításakor, használatakor megmutatkozik.

Oka:Az agy strukturális károsodásának következménye/ genetikai vagy veleszületett/.Fontos megjegyezni, hogy az általános mentális képességekben eltérés nincs.

Típusai:

Diszkalkulia a :

- Vizuális, téri észlelés, testséma zavarai következtében
- Diszlexiával együtt megjelenő, az auditív rövid távú emlékezet gyengesége miatt
- Grafomotoros zavar, jobb- bal megkülönböztetésének zavara miatt
- Szorongás, érzelmi zavarok következtében, amelyek gátolják a számtani gondolkodást

Tünetek:

- Különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések szabályok megértésének nehézsége
- Számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának zavara
- Számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége
- Sok esetben hangképzési, nyelvi zavarok is megfigyelhetők

A matematikai készségek fejlesztése során általános készségfejlesztés történik. Ha ezt elmulasztanánk, a számfogalmak nem vagy csak bizonytalanul alakulhatnak ki. Azok a tevékenységek különösen fontosak, amelyek az érzékelés, észlelés, emlékezet és figyelem fejlesztésére hivatottak. Az érzékelés fejlődésének a magasabb szintű agyi tevékenységek kialakulásában alapvető jelentősége van. A helyes érzékszervi megismerés és a legfontosabb mozgási – és térbeli tájékozódási formák kialakulásától függ a későbbi beszédbeli és logikai teljesítmény minősége.

Ahhoz, hogy a mennyiségérzet kialakulhasson, illetve, hogy a mennyiségekkel való műveletvégzés és a matematikai fogalmak értelmezése biztos legyen, végig kell járnia a gyermeknek az alábbi absztrakciós útvonalat:

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.

GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

- 1. A gyermek cselekvés során saját magának alakít ki helyzeteket
- 2. Tárgyakkal végez cselekvéseket
- 3. Modellekkel végeznek cselekvéseket
- 4. Cselekvés nélkül számolnak

A gondolkodás segítségével megtanulnak felismerni, összehasonlítani, különbséget tenni, rendezni, osztályozni, összefüggéseket meglátni.

AZ EGYÉNI FOGLALKOZÁSOK ALAPVETŐ SZABÁLYAI, MÓDSZEREI

Amikor a pedagógus/gyógypedagógus úgy ítéli meg, hogy a fentebb tárgyalt készségek fejlesztésre szorulnak, akkor az egyéni foglalkozásokat meg kell szervezni, illetve elő kell készíteni.

A készségterületek hatékonyan fejleszthetők különösen **egyéni** foglalkozások keretében, de **kiscsoportos** /2- 3 fő/formában is bizonyos esetekben, pl. ha homogén összetételű csoportot tud a pedagógus/gyógypedagógus kialakítani készség, képesség szint vagy probléma jellegét tekintve. Arról, hogy melyik szervezeti formát kell a fejlesztés során az asszisztensnek alkalmaznia, a pedagógus/gyógypedagógus dönt, mint ahogy a fejlesztés mikéntjeiről, hogyanjairól is.

A fejlesztéssel kapcsolatos szabályok, módszerek:

Olyan feltételrendszer biztosítása a cél, amely figyelembe veszi a *tünetek változatosságát, a speciális szükségleteket, a gyermekek egyéni adottságait*, pl. teherbíró képességet.

A fejlesztésnek minden esetben- akár egyéni, akár kiscsoportos – a gyermekek *egyéni fejlettségi szintjéhez, fejlődési ritmusához* kell igazodnia.

A legideálisabb a *multiszenzoriális fejlesztés*, ami a percepció minden részterületét fejleszti: vizuális, akusztikus, taktilis és mozgásos észlelés folyamatait és a motoros képességeket.

Fontos a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése, szem előtt tartása.

Lényeges tudnivaló, hogy fejlődés – így a fejlesztés is- az alacsonyabb szintektől halad az egyre magasabb szintek felé.

A fejlesztés legyen *játékos és minél több mozgással* történjen a tapasztalatszerzés. Ez biztosítja, hogy a gyermek játékosan, kreatívan gyűjthessen tapasztalatokat, miközben mi biztosítjuk számára a motiváltságot, fejlődést.

Segítsük elő a gyermeki *fantázia és kreativitás* kibontakozását, mert ezeken keresztül tud a gyermek sikerélményhez jutni.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

A következőkben párokba rendeződve készítsenek feladatgyűjteményt /játékgyűjteményt általános készségfejlesztéshez! A feladatgyűjtemény tartalmazzon mozgásfejlesztésre, testséma fejlesztésre és percepciófejlesztésre vonatkozó feladatokat!

Arról, hogy a feladatok, ill. játékok milyen részletezettséggel legyenek rögzítve, a tanár/nő/ dönt.

A csoportot oktató tanár/nő/ a feladatok rögzítését Word dokumentumban kérje, hogy a hallgatók a későbbiekben könnyedén tudják továbbítani egymásnak a gyűjtött anyagokat!

A hallgatók használhatják bátran az internetet, sőt a tanár/nő/ által javasolt irodalmat.

A gyűjtőmunka végeztével a párok mutassák be röviden a gyűjtött anyagot!

A tanár/nő/ dönti el, hogy erre a feladatra mennyit szán az összes óraszámából.

A feladat során kérjék és fogadják el a hallgatók a tanár/nő/ javaslatait, észrevételeit!

2. feladat

Gyűjtsék össze közösen, hogy milyen tulajdonságokra/kompetenciákra/ van szüksége egy pedagógiai asszisztensnek! A tulajdonságok mellé írjanak konkrét helyzetet is! Pl : türelem- a gyermek feladatvégzése során stb.

Ha szükséges kérjék tanáruk segítségét!

Törekedjenek teljességre!

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

3. feladat

Most a korábban összegyűjtött feladatokra, játékokra lesz szükség. Játsszák el, hogy Önök közül egy, a tevékenység irányítója és meg kell értetni a társukkal/a gyermekkel /, hogy mi a feladat, illetve a játék szabálya. Válasszanak egy vagy több játékot/feladatot a gyűjteményből és beszéljenek "gyermeknyelven", mintha már gyakorlaton, gyermekekkel lennének! Javaslom, hogy közlendőjüket-ámíg kellő mennyiségű tapasztalatot nem szereznek- mindig írják le!

Törekedjenek érthetőségre, ne használjanak többszörösen összetett bonyolult mondatokat! Instrukciójuk rövid és tömör legyen!

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

1.

2.

MUNKANYAG

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN: ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE, SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE, OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Húzza alá a felsoroltak közül, mi jellemző a készség szintjén történő cselekvésekre!

- Részben automatizálódnak
- Nincs szükség tudatos felidézésre
- Funkcionálnak tudatos felidézés nélkül
- Teljesen automatizálódnak
- Bizonyos elemei tudatosak
- Sorozatos gyakorlás eredménye

2. feladat

Írjon példákat a **készség szintjén** működő cselekvésekre! Válaszát a kijelölt helyre írja!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

3. feladat

Egészítse ki az alábbi mondatokat!

Acsak célra irányuló tevékenység eredményeként alakulnak ki és fejlődnek.

A mozgásos játékok, egyensúlygyakorlatok, ritmusérzék fejlesztése, izomtónus-fejlesztő gyakorlatok, utánozó játékok a részterületei.

A vizuális észlelés, szem-kéz koordináció, alakállandóság, alak- háttér felfogás, hallási észlelés, taktilis – kinezetikus észlelés (*tapintási-test és tér észlelés*), beszéd-készség fejlesztése területéhez tartoznak.

Az irányok differenciálása, téri tájékozódás fejlesztése a területei.

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

Az írásban rögzített beszédegységek értelmes felfogását, azaz vizuális jelekkel történő közlés gondolattá alakítását _____ nevezzük.

A _____ Jellemzője a görcsös, hibás, nehezen olvasható írás, a szabálytalan betűalakítás.

A _____ célja: Az írás elsajátításához szükséges finommozgások kialakítása, a vizuális megfigyelő- és elemző képesség fejlesztése, illetve a diszgráfia megelőzése/ prevenciója/.

A _____ a számérték és számkategóriák/ egyes, tízes, százás stb./ megértésének, illetve számtani műveletek elvégzésének képessége.

A _____ a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó intelligencia szinttől független olvasási /és helyesírási/ gyengeség.

Az írásban rögzített beszédegységek értelmes felfogását , azaz vizuális jelekkel történő közlés gondolattá alakítását _____ nevezzük.

4. feladat

Írjon a kijelölt helyre 2 mozgásfejlesztő feladatot és/vagy játékot!

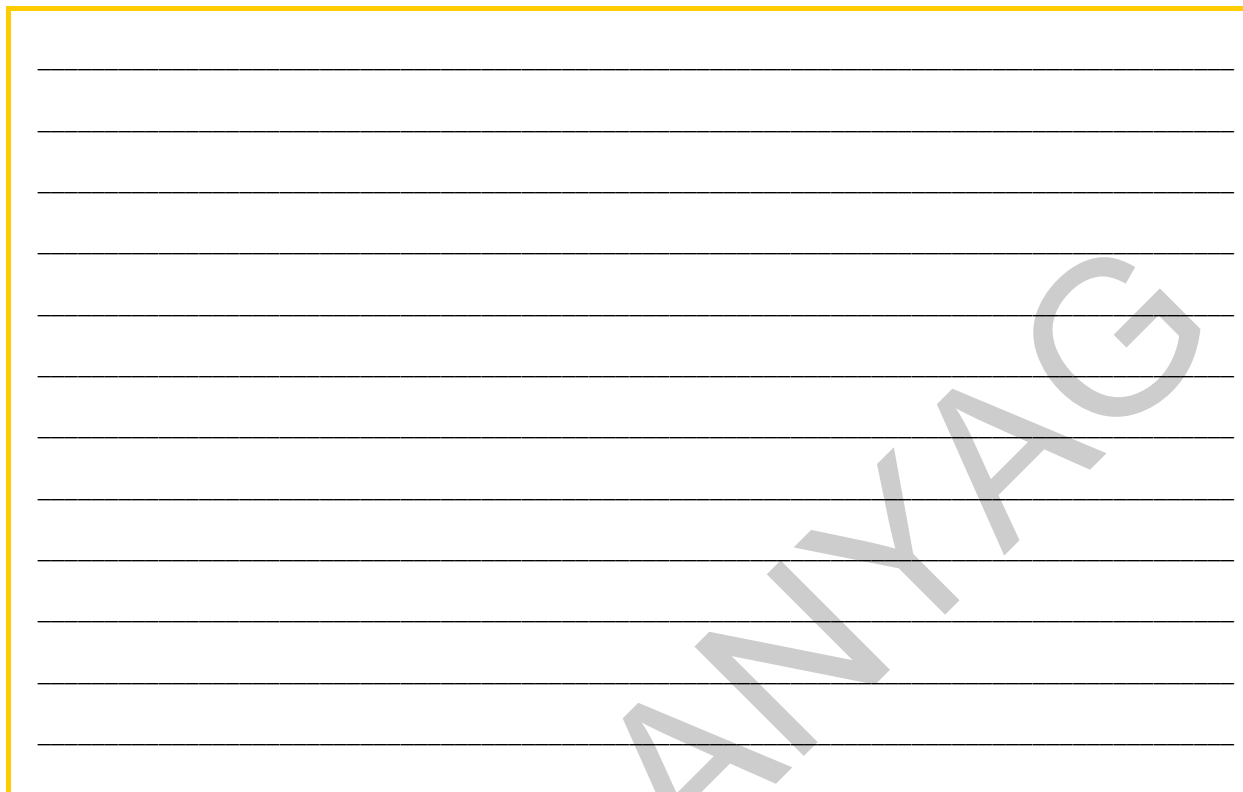
A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

5. feladat

Írjon az alább megadott helyre 2 testséma vagy egyensúlyérzékelést fejlesztő gyakorlatot/játékot!

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

MUNKANYAG

6. feladat

Írjon 2 feladatot/játékot auditív vagy vizuális percepció fejlesztésére! Válaszát a kijelölt helyre írja!

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

Blank lined writing area for student responses.

7. feladat

Tegyen X-et a nyelvi készség szintjei mellé!

- Fonetikai percepció
- Szókincs
- Mentális lexikon
- Vizuális emlékezet
- Fonetikai rövidtávú emlékezet
- Grafomotoros képesség
- Szintaktika/mondattan/
- Szemantika/jelentéstan/

8. feladat

Írja a kijelölt helyre a megadott kifejezések jelentését!

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN: ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE, SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE, OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

1. percepció: _____
2. diszlexia: _____
3. diszgráfia: _____
4. diszkalkulia: _____
5. differencia: _____
- 6./szem-kéz/ koordináció: _____
7. taktilis-kinesztetikus percepció: _____
8. prevenció: _____
9. auditív percepció: _____
10. vizuális percepció: _____
11. grafomotoros fejlesztés: _____

9. feladat

Igaz/I/ vagy hamis/H/? Írja az alábbi mondatok végére a megfelelő betűjelet!

A diszlexiások és a kezdő olvasók hibázásai /kihagyás, betoldás, betűcserék/ azonosak. A különbség a tünetek mennyiségében, arányában, fennmaradásában van.

Agráfia: Gyermekek – és felnőttkorban agyi sérülés következtében kialakult hibás írás.

A készség szintjén végzett tevékenységek bizonyos elemei automatizálódnak, más elemei viszont tudatosak.

A **diszkalkulia/ számolási zavar**/esetén a gátoltság még az alpműveletek /összeadás, kivonás, szorzás, osztás/elsajátításakor nem jelentkezik.

A matematikai készség 1.osztályban alakul ki.

A diszlexiával mentális elmaradás is jár az esetek 95%-ban.

10. feladat

Az alább felsorolt tünetek milyen diagnózisra utalnak/utalhatnak? Válaszát a kijelölt helyre írja!

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.

GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

- Hiányzó tudatosság a szavak hangjaira, a hangok sorrendjére, szótagok sorrendjére vonatkozóan
- Különálló szavak azonosításának nehézsége
- A szavak emlékezeti tárolásának nehézsége
- Sorrendiség nehézsége/ szavak, betűk, számok sorrendje, pl. láb- bál, erdő- erőd,19- 91 stb./
- Szövegértési nehézség
- Szóbeli, írásbeli kifejezőképesség nehézségei
- Megkésett beszédfejlődés
- Hallott, olvasott szöveg pontatlan, nem teljes feldolgozása
- Téri, időbeli viszonyok megítélésének zavarai/bal- jobb, előtte- mögötte, tegnap- holnap stb./
- Kézhasználat bizonytalanságai
- A matematika tanulásának nehézségei: műveleti lépések sorrendjének bizonytalansága, irányok tévesztése, matematikai szóhasználat megértésének problémája

11. feladat

Írja le, milyen képességzavarok járnak/járhatnak együtt a diszlexiával! Válaszát a megadott helyre írja!

12. feladat

Húzza alá azokat a tüneteket, amelyek grafomotoros zavarra utalhatnak!

Pontatlan hallási észlelés

Nem szeret rajzolni, ábrázoló tevékenységeket végezni

Öltözködéskor sok segítséget igényel/cipzár felhúzás, gombolás, cipőkötés/

Gyakran visszakérdez

Megkésett beszédfejlődés

Finommotoros koordináció fejletlensége

13. feladat

A felsorolt tünetek mire utalnak/utalhatnak? Válaszát a kijelölt helyre írja!

- Fejletlen finommotorika
- Rossz vonalvezetés
- Görcsös kéztartás
- Szenzomotoros koordinációs zavarok
- Helyesírási problémák
- Tagolási, elválasztási, betűzési problémák/betűkihagyás, betűelhagyás, betűbetoldás/

14. feladat

Írjon le minél többet a **sikeres íráselsajátítás feltételei** közül az alábbi helyre!

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

15. feladat

Írja le az egyéni foglalkozással kapcsolatos szabályokat, módszereket! Válaszát a kijelölt helyre írja!

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

MUNKANYAG

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

MEGOLDÁSOK

1. feladat

- Nincs szükség tudatos felidézésre
- Funkcionálnak tudatos felidézés nélkül
- Teljesen automatizálódnak
- Sorozatos gyakorlás eredménye

2. feladat

Pl. olvasási-, írás-, számolási készség./ Szorzótábla, magyar ABC betűi /

3 feladat

A **készségek** csak célra irányuló tevékenység eredményeként alakulnak ki és fejlődnek.

A mozgásos játékok, egyensúlygyakorlatok, ritmusérzék fejlesztése, izomtónus-fejlesztő gyakorlatok, utánzó játékok a **mozgásfejlesztés** részterületei.

A vizuális észlelés, szem-kéz koordináció, alakállandóság, alak- háttér felfogás, hallási észlelés, taktilis – kinezetikus észlelés (*tapintási-test és tér észlelés*), beszédkészség fejlesztése a **percepciófejlesztés** területéhez tartoznak.

Az irányok differenciálása, téri tájékozódás fejlesztése a **testséma és egyensúlyérzékelés** területei.

Az írásban rögzített beszédegységek értelmes felfogását, azaz vizuális jelekkel történő közlés gondolatá alakítását **írásnak** nevezzük.

A **diszgráfia,írászavar** jellemzője a görcsös, hibás, nehezen olvasható írás, a szabálytalan betűalakítás.

A **grafomotoros fejlesztés** célja: Az írás elsajátításához szükséges finommozgások kialakítása, a vizuális megfigyelő- és elemző képesség fejlesztése, illetve a diszgráfia megelőzése/ prevenciója/.

A **számolási képesség** a számérték és számkategóriák/ egyes, tízes, százaz stb./ megértésének, illetve számtani műveletek elvégzésének képessége.

A **diszlexia** a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó intelligencia szinttől független olvasási /és helyesírási/ gyengeség.

Az írásban rögzített beszédegységek értelmes felfogását , azaz vizuális jelekkel történő közlés gondolattá alakítását **olvasásnak** nevezzük.

4. feladat

/Ennél a feladatnál számtalan jó megoldás létezik, a tanár/nő feladata eldönteni, hogy a hallgató megoldása jó – e./

1. Repül a lufi

A játék leírása: A gyerekek párban vagy 3 fős csoportokban helyezkednek el. Minden csoportnál 1–1 lufi van. Minden csoportban /párban/ a gyerekek kezükkel igyekeznek a levegőben tartani a lufit. A léggömb nem érhet talajt. A csoportok /párok/ közül az nyer, aki a legtovább tartja a levegőben a lufit.

2. Szobor játék

A gyermekek futás közben egy előre megbeszélte jelre várnak. Amikor ezt a jelet látják vagy hallják, szoborrá, azaz mozdulatlaná válnak és olyan testhelyzetet vesznek fel, amelyet szeretnének. A mozdulatlanság addig tart, ameddig a jelet újra nem észlelik. Ezután futhatnak megint.

A fentebb említett játékok már 2–4 fős csoportban is játszhatók.

5. feladat

/Ennél a feladatnál számtalan jó megoldás létezik, a tanár/nő feladata eldönteni, hogy a hallgató megoldása jó – e./

1. Hová száll a pillangó?

A játékhoz szükséges egy hurkapálcára felfüggesztett pillangó. A gyermek nagyméretű tükör előtt ül vagy áll. A mellette elhelyezkedő játékírányító a gyermek valamelyik testrészéhez repteti a pillangót úgy, hogy meg is érinti vele a gyermeket. A gyermeknek meg kell mondania, hogy melyik testrészére szállt a pillangó, sőt azt is bizonyos esetekben, hogy melyik oldali testrészére.

2. Pingponglabda a kanálon

A gyermek kezébe egy kanalat, a kanálba pedig egy pingponglabdát adunk. Feladata, hogy a pingponglabdát a kanálon egy kijelölt célba vagy célig vigye el úgy, hogy a labda nem esik ki a kanálból.

6. feladat

/Ennél a feladatnál számtalan jó megoldás létezik, a tanár/nő feladata eldönteni, hogy a hallgató megoldása jó – e./

1. Hangos dobozkák

A gyermek elé pici egyforma dobozokba különféle "hangokat" rejtünk. Minden hangnak megvan a párja. A gyermek feladata, hogy állítsa párba az egyforma hangokat. Megjegyzés: A dobozok anyaga teljesen egyforma legyen, pl: gyufás skatulyák. Győződjünk meg arról, hogy a dobozok hangja tényleg megegyezik –e! A dobozba rejthetők műanyag, illetve fagyöngyök, magok, gémpapírok stb.

2. Bohóckártya

A gyermek elé sok hasonló bohócképet teszünk. Feladata, hogy nézze meg jó alaposan az elsőt és mondja el, hogy a többi bohóc miben különbözik attól. /beszédkészség fejlesztés is/

7. feladat

- Fonetikai percepció
- Mentális lexikon
- Fonetikai rövidtávú emlékezet
- Szintaktika/mondattan/
- Szemantika/jelentéstan/

8. feladat

Percepció: észlelés

Diszlexia: olvasási zavar

Diszgráfia: írászavar

Diszkalkulia: számolási zavar

Differencia: különbség

/Szem-kéz/ koordináció: szem és kéz összehangolt mozgása

Taktilis-kinesztetikus percepció: tapintási és test, illetve térészlelés

Prevenció: megelőzés

Auditív percepció: hallási észlelés

Vizuális percepció: látási észlelés

Grafomotoros fejlesztés: finommozgások koordinációjának, rajz- és íráskészség fejlesztése

9. feladat

A diszlexiások és a kezdő olvasók hibázásai /kihagyás, betoldás, betűcserék/ azonosak. A különbség a tünetek mennyiségében, arányában, fennmaradásában van. I

Agráfia: Gyermek – és felnőttkorban agyi sérülés következtében kialakult hibás írás. I

A készség szintjén végzett tevékenységek bizonyos elemei automatizálódnak, más elemei viszont tudatosak. H

A diszkalkulia/ számolási zavar/ esetén a gátoltság még az alpműveletek /összeadás, kivonás, szorzás, osztás/elsajátításakor nem jelentkezik. H

A matematikai készség 1.osztályban alakul ki. H

A diszlexiával mentális elmaradás is jár az esetek 95%-ban. H

10. feladat

Diszlexia

11. feladat

- - Vizuális /látási/ és auditív /hallási/ percepciók zavarok
- - Emlékezeti funkciók zavarai
- - Motoros és egyensúlyi rendszer zavarai
- - Nyelvi képességek zavarai
- - Lateralitás /oldalosság/ dominancia, kezesség zavarai, bizonytalansága
- - Kisebb- nagyobb mértékű magatartási zavarok

12. feladat

Nem szeret rajzolni, ábrázoló tevékenységeket végezni

Öltözködéskor sok segítséget igényel/cipzár felhúzás, gombolás, cipőkötés/

Finommotoros koordináció fejletlensége

A TANULÓVAL VALÓ EGYÉNI FOGLALKOZÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAI I.
GYÓGYPEDAGÓGUS/PEDAGÓGUS ÚTMUTATÁSAI ALAPJÁN ÉS IRÁNYÍTÁSÁVAL RÉSZT VESZ A
FEJLESZTŐ MUNKÁBAN:ÍRÁSKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,SZÁMOLÁSI KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE,OLVASÁSI
KÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

13. feladat

Diszgráfia

14. feladat

- Megfelelő tartási és egyensúlyi folyamatok
- Megfelelő izomtónus – szabályozás
- Kellően differenciált ujj – és kézmozgások
- Pontos szem- kéz koordináció
- Külső szemizmok edzettsége /fixációs képesség, fókusz megtartás/
- Testfeleket összehangoló kétoldali integráció
- Kialakult kézdominancia
- Megbízható kinezetikus, és auditív észlelés
- Térbeli helyzet és viszony helyes használata
- Alak- háttér percepció, alak konstancia
- Ritmusérzék

15.feladat

A fejlesztés során figyelembe kell venni a tünetek változatosságát, a gyermek speciális szükségleteit és egyéni adottságait.

A fejlesztésnek igazodnia kell a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, fejlődési ritmusához.

Multiszenzoriális fejlesztésre kell törekedni, ami a percepció minden részterületét érinti.

Fontos a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése, szem előtt tartása.

A fejlődés – így a fejlesztés is– az alacsonyabb szintektől halad az egyre magasabb szintek felé.

A fejlesztés legyen *játékos és minél több mozgással* történjen a tapasztalatszerzés.

Elő kell segítenünk a gyermeki *fantázia és kreativitás* kibontakozását, mert ezeken keresztül tud a gyermek sikerélményhez jutni.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Dr. Illyés Sándor/szerk./: Gyógypedagógiai alapismeretek, ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest,2000.

Mesterházy Zsuzsa/szerk./: Gyógypedagógiai lexikon, ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest,2001.

Németh Erzsébet– S. Pintye Mária: Mozdul a szó...,Logopédia Kiadó Gmk, Budapest, 1995.

Dr. Salné Lengyel Mária/szerk./: Fejlesztő Pedagógia (különszám), Mentor–Szanator Kft, Budapest,2000.

Rosta Katakín/szerk./:Taníts meg engem!, Logopédia kiadó, Budapest, 2002.

<http://fejlesztok.hu/modszerek/88-a-grafomotoros-fejlesztes.html> (2010.06.29.)

<http://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%8Dr%C3%A1s> (2010.07.02.)

AJÁNLOTT IRODALOM

Karin Elke Krüll: A diszkalkuliás (számolásgyenge) gyerekek, Akkord Kiadó, 2000.

Dr. Gósy Mária: A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése óvodásoknak, Nikol GMK, Budapest 1994.

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex Prevenciós Óvodai Program "Kudarccal az iskolában", Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Rt., Budapest, 2000.

Tölgyszéky Papp Gyuláné: Képességfejlesztő technikák és eljárások az anyanyelv tanításában, ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest,1995.

A(z) 1283-06 modul 014-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 140 01 0000 00 00	Gyógypedagógiai asszisztens
52 140 01 0000 00 00	Pedagógiai asszisztens

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
20 óra

MUNKANYELV

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató